

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Єрмоленко Тамара Іванівна – завідувач кафедри фармакології та медичної рецептури, д. фарм. н., професор.
2. Дорошенко Оксана Миколаївна – асистент кафедри фармакології та медичної рецептури.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь
Єрмоленко Тамара Іванівна, завідувач кафедри, проф., д. фарм. н.

Посилання на профайл викладача на сайті університету

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-farmakolog-med-receptur/>

Контактний телефон

0633271105

Корпоративна пошта викладача

ti.yermolenko@knmu.edu.ua

Локація

Пр. Науки, 4, 4 поверх, кафедра фармакології та медичної рецептури.

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Кривошопка Олександр Вікторович, доцент кафедри, к. мед. н.

Посилання на профайл викладача на сайті університету

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-farmakolog-med-receptur/>

Контактний телефон

+380979493777

Корпоративна пошта викладача

ov.kryvoshapka@knmu.edu.ua

Локація

Пр. Науки, 4, 4 поверх, кафедра фармакології та медичної рецептури

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Шаповал Ольга Миколаївна, доцент кафедри, к. б. н.

Посилання на профайл викладача на сайті університету

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-farmakolog-med-receptur/>

Контактний телефон

+380502666445

Корпоративна пошта викладача

om.shapoval@knmu.edu.ua

Локація

Пр. Науки, 4, 4 поверх, кафедра фармакології та медичної рецептури

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Чорна Наталя Степанівна, асистент кафедри, к. фарм. н.

Посилання на профайл викладача на сайті університету

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-farmakolog-med-receptur/>

Контактний телефон

+380951855620

Корпоративна пошта викладача

ns.chorna@knmu.edu.ua

Локація

Пр. Науки, 4, 4 поверх, кафедра фармакології та медичної рецептури

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Паутіна Олена Ігорівна, асистент кафедри

Посилання на профайл викладача на сайті університету

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-farmakolog-med-receptur/>

Контактний телефон

+380506054276

Корпоративна пошта викладача

oi.pautina@knmu.edu.ua

Локація

Пр. Науки, 4, 4 поверх, кафедра фармакології та медичної рецептури

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Дорошенко Оксана Миколаївна, асистент кафедри

Посилання на профайл викладача на сайті університету

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-farmakolog-med-receptur/>

Контактний телефон

+380950245290

Корпоративна пошта викладача

om.doroshenko@knmu.edu.ua

Локація

Пр. Науки, 4, 4 поверх, кафедра фармакології та медичної рецептури

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

Руда Наталія Григорівна, асистент кафедри

Посилання на профайл викладача на сайті університету

<https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-farmakolog-med-receptur/>

Контактний телефон

+380930138223

Корпоративна пошта викладача

nh.ruda@knmu.edu.ua

Локація

Пр. Науки, 4, 4 поверх, кафедра фармакології та медичної рецептури

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту “Фармакологія” складений відповідно до Освітньо-професійної програми “Стоматологія” та Стандарту вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 221 “Стоматологія”.

Опис освітнього компоненту. Термін навчання за спеціальністю 5 років. Згідно з навчальним планом вивчення фармакології здійснюється на 2 та 3 курсі продовж IV і V семестрів. Лікар-стоматолог у своїй практиці кожного дня стикається з необхідністю проведення маніпуляцій, які потребують використання лікарських препаратів, також призначає схеми лікування, проводить профілактику виникнення стоматологічних захворювань, враховуючи індивідуальні особливості організму кожного окремого пацієнта, тому набуття фундаментальних знань з основ фармакології є однією з ключових ланок становлення кваліфікованого спеціаліста.

Згідно з затвердженим навчальним планом здобувачів освіти стоматологічного факультету 2 курсу заплановано - 90 годин (3 кредита), з них 20 годин лекцій, 40 годин практичних занять і 30 годин самостійної роботи.

Предмет вивчення освітнього компонента «Фармакологія»:

1. Зміни в організмі під впливом лікарських засобів (фармакодинаміка), а також їх перетворення в організмі (фармакокінетика).
2. Закономірності між хімічною будовою, фізико-хімічними та квантово-хімічними властивостями і фармакологічною дією лікарських засобів (остання може проявлятися лікувальними і токсичними ефектами).
3. Застосування лікарських засобів у повсякденній практиці лікаря-стоматолога для лікування хворих та з профілактичною метою.

Сукупність процесів, що зумовлюють взаємодію організму з лікарськими засобами, позначають як систему «організм - лікарський засіб». Вивчення цієї системи у взаємодії з навколишнім середовищем є методологічною основою сучасної фармакології.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з базових медичних дисциплін, а саме – фізіології, біологічної хімії, мікробіології, анатомії та ін.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

Посилання на сторінку освітнього компоненту «Фармакологія» в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=3135>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту є набуття кожним здобувачем освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо основних принципів обґрунтування раціонального й безпечного для здоров'я людини застосування лікарських засобів з метою лікування та профілактики стоматологічних захворювань. Досягнення мети дозволить підготувати здобувачів освіти до

практичної діяльності, якісного виконання функціональних обов'язків, пов'язаних з раціональним вибором лікарських препаратів, самостійним складанням схем фармакотерапії та подальшим моніторингом ефективності та безпеки фармакотерапії, попередженням побічних реакцій.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Фармакологія» є надання здобувачам освіти теоретичних знань щодо визначення групової належності лікарських засобів, їх фармакокінетики, фармакодинаміки, проявів можливих побічних реакцій, симптомів передозування, заходів, що запобігають виникненню та сприяють усуненню небажаних реакцій, головних показань до призначення і взаємодії з іншими лікарськими засобами та набуття практичних навичок, зокрема виписування рецептів на лікарські препарати у різних лікарських формах.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє компонент.

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування студентами **компетентностей:**

- Інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- Загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

4. Здатність спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово.

5. Здатність спілкуватися англійською мовою.

6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

- Фахові:

5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обгрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних соціальний навичок (Soft skills):

– *цілісність* – заохочувати студентів до безкорисливої праці в групах. Кожен член групи повинен нести відповідальність за конкретну роботу або результат. Після закінчення групової роботи студенти мають подумати про те, як вони сприяли роботі і чому вони заслуговують на частину остаточної оцінки;

– *спілкування* – розвивати комунікативні навички студентів в усній та письмовій формах, брати участь у групових обговореннях і представляти групу. Вони повинні вміти виступати перед аудиторією та доносити свої ідеї;

– *люб'язність* – домагатися, щоб студенти були шанобливими та ввічливими один до одного в аудиторії та під час співпраці з іншими людьми;

– *відповідальність* – виховувати у студентів почуття обов'язку перед керівником та іншими членами групи за дане йому завдання, зобов'язати пояснювати причини невиконання завдання та шляхи виправлення ситуації;

– *гнучкість* – давати студентам довгострокові, проблемні проекти, які повинні бути завершені в межах встановлених параметрів і термінів. Ці заходи стимулюватимуть їх до організації та фокусування, до вирішення виробничих проблем і самоконтролю;

– *командна робота* – заохочувати до командної роботи та співпраці через групову роботу та призначати різних студентів для спільної роботи. Підкреслювати важливість зв'язку, довіри, цілісності, відповідальності та співпраці.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень, ОПП	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативний	
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 221 «Стоматологія»	Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
		4-й	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 60 самостійної роботи студента - 30	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>другий (магістерський)</u> ОПП Стоматологія	Лекції	
		20 год.	
		Практичні	
		40 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		30 год.	
Індивідуальні завдання: -			
Вид підсумкового контролю: ПНД			

2.1 Опис освітнього компонента

2.1.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Історія розвитку фармакології. Стан сучасної фармакології. Закон України «Про лікарські засоби». Загальна фармакологія.	2	тематична
2	Лікарські засоби, що впливають на передачу збудження в холінергічних синапсах. М-, Н-холіноміметики. М-, Н-холіноблокатори. М-холіноблокатори, Н-холіноблокатори (міорелаксанти).	2	тематична
3	Лікарські засоби, що впливають на передачу збудження в адренергічних синапсах.	2	тематична

	Адреноміметики. Адреноблокатори.		
4	Фармакологія речовин, що впливають на ЦНС. Наркотичні та ненаркотичні анальгетики. Сучасні принципи лікування хронічного болю.	2	тематична
5	Психотропні препарати. Фармакологія нейролептиків, транквілізаторів, солей літію та седативних засобів.	2	тематична
6	Кардіотонічні лікарські засоби. Серцеві глікозиди. Протиаритмічні лікарські засоби.	2	тематична
7	Лікарські засоби, що застосовуються для лікування ішемічної хвороби серця. Гіполіпідемічні лікарські засоби.	2	тематична
8	Гіпертензивні та антигіпертензивні лікарські засоби. Діуретики.	2	тематична
9	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів дихання.	2	тематична
10	Лікарські засоби, що впливають на функцію органів травлення: фармакологія засобів, що впливають на секреторну функцію шлунка, та рухову функцію кишечника. Жовчогінні лікарські засоби.	2	тематична
Всього лекційних годин		20	

2.1.2 Семінарські заняття

Не передбачені програмою освітнього компоненту.

2.1.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Закон України „Про лікарські засоби”. Введення в лікарську рецептуру. Тверді лікарські форми.	2	розповідь-пояснення, бесіда, моделювання ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування
2	М'які лікарські форми. Недозовані лікарські форми.	2	розповідь-пояснення, бесіда, моделювання ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування

3	Рідкі лікарські форми : розчини, краплі, суспензії, аерозолі, ін'єкції.	2	розповідь-пояснення, бесіда, моделювання ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування
4	Рідкі лікарські форми: настої, відвари, настоянки, мікстури. Підсумковий контроль з лікарської рецептури.	2	розповідь-пояснення, бесіда, моделювання ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування
5	Введення в фармакологію. Розвиток лікознавства та історія фармакології. Загальна фармакологія. Фармакодинаміка та фармакокінетика. Явища при сумісному і повторному застосуванні ліків.	2	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
6	Місцеві анестетики, в'язучі, обволікаючі, адсорбуючі, подразнюючі лікарські засоби.	2	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
7	Лікарські засоби, що впливають на еферентну іннервацію. Холінопозитивні засоби. Антихолінестеразні.	2	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
8	Холіноблокуючі засоби.	2	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне);

			моделювання процесів і ситуацій	письмове опитування; тестовий контроль
9	Лікарські засоби, що впливають на передачу збудження в адренергічних синапсах. Адреноміметики.	2	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
10	Антиадренергічні засоби. Адреноблокатори. Симпатолітики.	2	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
11	Засоби для наркозу. Фармакологія і токсикологія спирту етилового.	2	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
12	Снодійні, протиепілептичні, протипаркінсонічні засоби.	2	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
13	Фармакологія наркотичних анальгетиків. Сучасні принципи знеболання хронічного болювого	2	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація, моделювання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове

	синдрому.		процесів і ситуацій	опитування; тестовий контроль
14	Фармакологія ненаркотичних анальгетиків. Сучасні принципи знеболення хронічного больового синдрому.	2	розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
15	Нейролептики. Транквілізатори, седативні лікарські засоби.	2	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
16	Антидепресанти, препарати літію, адаптогени.	2	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
17	Психомоторні стимулятори. Ноотропні засоби. Аналептики.	2	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
18	Кардіотонічні лікарські засоби. Серцеві глікозиди. Протиаритмічні лікарські засоби.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування;

				тестовий контроль
19	Лікарські засоби, що використовуються для лікування хворих на ішемічну хворобу серця (антиангінальні лікарські засоби). Гіполіпідемічні лікарські засоби.	2	розповідь-пояснення, бесіда, презентація, моделювання процесів і ситуацій	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
20	Підсумкове заняття.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
Всього годин практичних занять		40		

2.1.4. Лабораторні заняття

Не передбачені програмою освітнього компоненту.

2.1.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Лікарські форми, засоби, препарати. Державна фармакопея. Номенклатура лікарських засобів. Рецепт. Правила виписування та відпуску лікарських засобів. Припустимі скорочення в рецептурі.	4	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
2	Біотрансформація і взаємодія лікарських засобів.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування;

				тестовий контроль
3	Побічна дія препаратів. Лікарська залежність та її соціальна значимість.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
4	Несумісність лікарських засобів. Молекулярні механізми фармакологічної реакції.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
5	Токсикологія нікотину. Шляхи боротьби з палінням тютюну. Н-холіноміметики.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
6	Дофамінотропні, гістамінотропні і ГАМК-ергічні засоби	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
7	Фармакологія і токсикологія етилового спирту та препаратів для лікування алкоголізму.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
8	Фармакологія седативних лікарських засобів.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
9	Фармакологія адаптогенів та актопротекторнів засобів	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове

				опитування; тестовий контроль
10	Фармакологія ноотропних препаратів. Аналептики.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
11	Фітотерапевтичні сечогінні лікарські засоби та засоби, що застосовуються при сечокам'яній хворобі.	4	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
12	Фармакологія лікарських засобів, що впливають на міометрій.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
13	Фармакологія антидіарейних лікарських засобів.	2	розповідь-пояснення, бесіда	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
Всього годин самостійної роботи студента		30		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ» від 21.08.2021 № 181.

Поточна навчальна діяльність здобувачів освіти (далі – ПНД) контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння здобувачами освіти кожної теми освітнього компонента та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Вивчення навчальної дисципліни «Фармакологія» проходить на протязі двох семестрів.

Перший семестр (весняний) вивчення дисципліни закінчується підсумковим контролем (ПК), який проводиться у письмовій формі. Кожний білет містить завдання з тем: «Лікарська рецептура. Загальна фармакологія. Фармакокінетика. Фармакодинаміка» та 10 препаратів із розділу «Спеціальна фармакологія», що належать до уніфікованого переліку лікарських препаратів з бази «КРОК-1» з фармакології.

Пояснення:

1-е завдання із засвоєння практичних навичок – виписати 2 рецепта на лікарські препарати у відповідній лікарській формі із зазначенням концентрації або дози;

2-е завдання – теоретичне питання з теми «Загальна фармакологія».

3-є завдання – надати фармакологічну характеристику 10-ти лікарським засобам за темами першого семестру розділу «Спеціальна фармакологія».

Підсумковий бал за ПНД визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПК, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багато бальну шкалу за таблицею 1.

Другий семестр (осінній) вивчення дисципліни закінчується ПСК, який здобувачі складають у вигляді комп'ютерного тестування, що містить 50 тестових завдань (питання бази тестових завдань за останні 5 років). Тестові завдання розглянуті в повному обсязі на практичних заняттях з роз'ясненням їх навчальної сутності. Критерій оцінювання – 90% вірно вирішених завдань; «склав» або «не склав».

Загальна навчальна діяльність (ЗНД) – це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж усього періоду вивчення дисципліни. ЗНД вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені практичні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище.

Оцінка за ЗНД розраховується автоматично у системі АСУ як середнє арифметичне ПНД за два семестри вивчення дисципліни. Перерахунок проводиться відповідно до таблиці 1 (згідно «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ» від 21.08.2021 № 181), також автоматично у електронному журналі системи АСУ. Мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач освіти для допуску до іспиту - 70 балів.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Оцінювання дисципліни (далі – ОД) - це підсумковий контроль, що проводиться після засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з фармакології на підставі виконання ним відповідних видів робіт на лекційних, практичних заняттях та самостійної роботи. Оцінювання дисципліни проводиться по закінченні вивчення дисципліни у формі іспиту. Допуском до іспиту вважається отримання оцінки ЗНД від 70 до 120 балів та успішне складання комп'ютерного тестування.

Іспит передбачає наступні контрольні елементи:

1. Кожний білет містить 5 контрольних елементів:

- 4-и теоретичних питання, які охоплюють загальну та спеціальну фармакологію за всіма темами дисципліни (згідно ПНД);

5-е завдання на перевірку засвоєння практичних навичок: містить три препарати, на які необхідно виписати рецепти, у відповідній лікарській формі із зазначенням концентрації або дози, зазначити фармакологічну групу, показання до застосування та побічну дію кожного препарату.

Оцінювання іспиту проводиться згідно таблиці 2 (таблиця 7 згідно «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ» від 21.08.2021 № 181).

Таблиця 2

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами, які включають теоретичну та практичну частини дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		

5	16	13	10		
	80	65	50		

Іспит оцінюється від 50 до 80 балів. **Оцінка з дисципліни** - є сума балів ЗНД, індивідуальних завдань здобувача (ІЗЗ) та іспиту і складає від 120 до 200 балів.

Здобувачі освіти, які виконали вимоги програми навчальної дисципліни та були допущені до складання іспиту, але не склали його або не з'явилися, отримують оцінку **Fx**.

Здобувачі освіти, які були не допущені до складання іспиту у зв'язку з недостатньою кількістю балів за ЗНД отримують оцінку **F**.

Після проведення семестрового контролю для дисципліни відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 (згідно «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ» від 21.08.2021 № 181) у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює електронні відомості успішності з освітнього компонента.

Таблиця 3

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.2. Питання за програмою 2 курсу, які входять до іспиту:

1. Визначення терміну «фармакологія», її цілі і завдання, роль фармакології серед інших медико-біологічних наук.

2. Принципи пошуку нових лікарських засобів. Сучасні технології створення нових ліків. Синтез нових лікарських речовин на основі вивчення залежності між хімічною структурою і дією речовин. Отримання препаратів з рослинної і тваринної сировини. Значення біотехнології в створенні лікарських засобів.

3. Основні принципи і методи випробування нових препаратів. Доказова медицина: принципи, рівні доказовості. Поняття про плацебо, «сліпе» дослідження, рандомізацію. Виготовлення лікарських препаратів хіміко-фармацевтичною промисловістю.

4. Принципи раціональної фармакотерапії.

5. Рецепт, його структура. Загальні принципи оформлення рецептів і складання рецептурних прописів лікарських засобів, загальноприйняті скорочення і позначення в рецептах. Форми рецептурних бланків. Офіційні і

магістральні прописи. Державна фармакопея. Поняття про правила рецептурного та безрецептурного відпуску ліків. Документи, які регламентують обіг лікарських засобів. Правила зберігання та використання лікарських засобів. Поняття: лікарська форма, лікарська речовина, лікарський засіб, лікарський препарат, лікарська сировина, біологічна активна добавка до їжі, гомеопатичний засіб.

6. Фармакокінетика лікарських засобів. Визначення. Шляхи введення. Механізми транспорту. Фактори, що змінюють всмоктування речовин.

7. Небажані ефекти лікарських речовин, класифікація. Алергічні і неалергічні токсичні ефекти. Значення генетичних факторів у розвитку несприятливих ефектів. Поняття ідіосинкразії, мутагенності і канцерогенності. Лікарська залежність і звикання. Засоби, що викликають залежність. Принципи терапії наркоманії.

8. Небажані ефекти лікарських речовин, класифікація. Трансплацентарна дія ліків. Ембріотоксичність, тератогенність і фетотоксичність. Ризики застосування препаратів при вагітності і грудному вигодовуванні. Класифікація препаратів за ступенем ризику.

9. Базові принципи лікування гострих отруєнь. Обмеження всмоктування у кров. Видалення токсичної речовини з організму. Усунення дії токсичної речовини, яка вже всмокталася. Симптоматична терапія отруєнь. Заходи профілактики гострих отруєнь.

10. Класифікація засобів, що впливають на аферентну іннервацію. Місцеві анестетики: класифікація, механізми дії, залежність властивостей місцевих анестетиків від структури, фармакокінетика. Порівняльна характеристика анестезуючих препаратів: застосування для різних видів анестезії, токсичні ефекти і заходи для запобігання їхнього розвитку; лікування наслідків токсичного ураження. В'язучі засоби: органічні і неорганічні, принцип дії, показання до застосування. Обволікаючі засоби: принцип дії, показання до застосування. Адсорбуючі засоби: принцип дії, показання до застосування, використання в лікуванні отруєнь. Подразнюючі засоби: принцип дії, показання до застосування.

11. Класифікація засобів, що підсилюють передачу в холінергічних синапсах. М- холіноміметики: механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія. N - холіноміметики: механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія. М, N - холіноміметики : механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія. Антихолінестеразні засоби: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Основні прояви та лікування отруєнь. Лікарські засоби, пресинаптичної дії: механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія.

12. Класифікація засобів, що пригнічують передачу в холінергічних синапсах. М- холіноблокатори: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Основні прояви та лікування отруєнь. N - холіноблокатори. Гангліоблокатори: класифікація, механізм дії, фармакологічні

ефекти, показання до застосування, побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Засоби, що блокують нервово - м'язову передачу: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Антагоністи курареподібних засобів. Засоби, що зменшують виділення ацетилхоліну: механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія.

13. Класифікація засобів, що підсилюють передачу в адренергічних синапсах. α , β - адреноміметики: механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія, порівняльна характеристика препаратів. α - адреноміметики, класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія, порівняльна характеристика препаратів. β - адреноміметики: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія, порівняльна характеристика препаратів. Симпатоміметики: механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія.

14. Класифікація засобів, що пригнічують передачу в адренергічних синапсах. α - адреноблокатори: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія, порівняльна характеристика препаратів. β - адреноблокатори: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія, порівняльна характеристика препаратів. α , β - адреноблокатори: механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія.

15. Антигістамінні засоби. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів.

16. Засоби для наркозу. Широта наркотичної дії. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Комбіноване застосування засобів для наркозу. Премедикація.

17. Спирт етиловий. Резорбтивна і місцева дія спирту етилового. Застосування в медицині. Гостре отруєння спиртом етиловим, його лікування. Хронічне отруєння спиртом етиловим, принципи лікування.

18. Снодійні засоби. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Інтоксикація снодійними засобами, принципи фармакотерапії. Антагоністи снодійних засобів групи бензодіазепіну.

19. Протиепілептичні засоби. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів.

20. Протипаркінсонічні засоби. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів.

21. Класифікація болезаспокійливих засобів центральної дії. Опіюїдні анальгетики. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Інтоксикація,

принципи лікування. Антагоністи опіоїдних рецепторів. Препарати зі змішаним (опіоїд - неопіоїдним) типом дії. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Відмінності від опіоїдних засобів. Інгібітори циклооксигенази центральної дії. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Активатори нейрональних калієвих каналів . Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Препарати різних фармакологічних груп з анальгетичною активністю. Механізми болю заспокійливої дії. Застосування.

22. Антипсихотичні засоби. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічні дії, способи їх корекції. Порівняльна характеристика препаратів.

23. Антидепресанти. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Засоби для лікування мані . Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Нові групи антидепресантів (інгібітори зворотного захоплення дофаміну і норадреналіну; селективні інгібітори зворотного захоплення норадреналіну і серотоніну).

24. Анксіолітики. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Можливість розвитку лікарської залежності. Седативні засоби: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія, порівняльна характеристика препаратів.

25. Психостимулятори: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія, порівняльна характеристика препаратів, можливість розвитку лікарської залежності. Ноотропи: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія.

26. Стимулятори дихання: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія, порівняльна характеристика препаратів. Протикашльові засоби: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія, порівняльна характеристика препаратів. Можливість розвитку лікарської залежності і звикання. Відхаркувальні засоби. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів.

27. Класифікація препаратів, що застосовуються для лікування бронхоспазмів і бронхіальної астми. Бронхолітичні засоби. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Засоби з протиалергічною, протизапальною та бронхолітичною активністю . Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія.

28. Засоби, що застосовуються при гострій дихальній недостатності. Принципи дії лікарських речовин, що застосовуються для лікування набряку легень. Вибір препаратів в залежності від патогенетичних механізмів його розвитку. Застосування наркотичних анальгетиків, швидкодіючих діуретиків; кардіотонічних засобів при набряку легень, пов'язаному з серцевою

недостатністю. Використання гіпотензивних засобів. Оксигенотерапія. Респіраторний дистрес-синдром. Лікарські сурфактанти. Принцип дії. Застосування.

29. Кардіотонічні засоби. Серцеві глікозиди. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів. Інтоксикація серцевими глікозидами: клінічні прояви, профілактика, лікування. Неглікозидні кардіотоніки: класифікація, механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія, порівняльна характеристика препаратів. Принципи фармакотерапії хронічної серцевої недостатності.

30. Лікарські засоби, що застосовуються для лікування серцевої недостатності. Класифікація. Принципи терапії. Нові лікарські засоби (засоби, що впливають на ренін-ангіотензинову систему; антагоністи вазопресинових рецепторів; антагоністи ендотелінових рецепторів; препарати натрій уретичного пептиду; селективні антагоністи аденозинових рецепторів).

31. Протиаритмічні засоби. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів.

32. Засоби, що застосовуються при ішемічній хворобі серця. Класифікація. Засоби, що застосовуються для купірування і профілактики нападів стенокардії (антиангінальні засоби). Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів.

33. Фармакотерапія інфаркту міокарда. Застосування наркотичних анальгетиків, нейролептанальгезії, протиаритмічних засобів, препаратів, що нормалізують гемодинаміку, антиагрегантів, антикоагулянтів, фібринолітиків.

34. Засоби, що застосовуються при порушенні мозкового кровообігу. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів.

35. Блокатори кальцієвих каналів. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів.

36. Засоби, що застосовуються для лікування мігрені. Класифікація. Механізм дії. Фармакологічні ефекти. Показання до застосування. Побічна дія. Порівняльна характеристика препаратів.

3.3. Контрольні питання:

1. Поняття про лікарську рецептуру. Визначити терміни: лікарська речовина, лікарський засіб, лікарська форма, лікарський препарат.

2. Рецепт. Загальні правила виписування рецептів, форми рецептурних бланків. Правила виписування рецептів на ліки, що містять сильнодіючі, отруйні та наркотичні речовини.

3. Лікарські форми. Види лікарських форм, особливості виготовлення та прописування в рецептах. Вимоги до лікарських форм для ін'єкцій.

4. Визначення фармакології, її місце серед інших медичних та біологічних наук.

5. Зародження та становлення експериментальної фармакології, розвиток фармакології в Україні та інших країнах.

6. Основні принципи і методи випробувань нових лікарських речовин. Доклінічні та клінічні дослідження (фази I - IV). Поняття про плацебо. Закон України „Про лікарські засоби”.

7. Поняття про фармакокінетику лікарських засобів.

8. Шляхи введення та виведення лікарських засобів з організму, особливості всмоктування та розподілу в організмі, основні види біотрансформації.

9. Поняття про основні фармакокінетичні параметри (константа швидкості всмоктування, період напівелімінації, стаціонарна концентрація, кліренс препарату).

10. Вікові особливості фармакокінетики.

11. Визначення поняття дози, види доз.

12. Фармакодинаміка лікарських засобів.

13. Поняття про рецептори (агоністи, антагоністи).

14. Види, типи та способи дії лікарських засобів.

15. Залежність фармакологічного ефекту від властивостей лікарських засобів (хімічна структура, фізико-хімічні властивості, їх дози і кратність застосування).

16. Залежність фармакологічного ефекту від віку та статі пацієнта. Особливості реакції дитячого організму на лікарський препарат. Принципи дозування ліків дітям та особам похилого віку.

17. Значення кліматичних та антропогенних факторів для фармакологічної дії лікарського засобу.

18. Залежність дії препаратів від фізіологічних особливостей організму та патологічних станів.

19. Поняття про фармакогенетику та хронофармакологію.

20. Особливості дії ліків при їх повторному застосуванні. Поняття про матеріальну і функціональну кумуляцію, толерантність або звикання, психічну та фізичну залежність. Поняття про синдроми відміни та віддачі.

21. Комбінована дія ліків (синергізм та антагонізм).

22. Поняття про безпеку ліків.

23. Побічна дія лікарських засобів. Види побічної дії. Непереносимість. Ідіосинкразія. Алергічні реакції. Мутагенність, тератогенність, ембріотоксичність, фетотоксичність, канцерогенність.

24. Принципи класифікації місцевоанестезуючих препаратів, механізм дії, порівняльна характеристика препаратів. Показання до застосування, побічна дія.

25. Фармакологія в'язучих лікарських засобів. Механізм дії, показання до застосування. Фармакологічна характеристика препаратів.

26. Загальна характеристика обволікаючих лікарських засобів. Механізм дії, показання до застосування препаратів.

27. Принципи класифікації адсорбуючих засобів. Механізм дії. Показання до застосування. Препарати вугілля та синтетичні сорбенти.
28. Принципи класифікації подразнювальних засобів. Механізм дії. Вплив на шкіру та слизові оболонки. Показання до застосування.
29. Принципи класифікації засобів, що впливають на вегетативну нервову систему.
30. Принципи класифікації засобів, що впливають на холінергічну нервову систему. М- та Н- холіноміметичні лікарські засоби
31. Принципи класифікації антихолінергічних засобів. Механізм дії, фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія.
32. Особливості дії фосфорорганічних сполук. Гостре отруєння ФОС та надання допомоги. Фармакологія реактиваторів ФОС.
33. Принципи класифікації та фармакологічна характеристика М-холіноміметиків. Вплив на органи та системи. Показання до застосування.
34. Гостре отруєння мускарином. Заходи допомоги, антидотна терапія.
35. Лікарські засоби, що впливають на Н-холінорецептори.
36. Фармакологічні ефекти нікотину. Куріння як медична та соціальна проблема. Лікарські засоби, що використовуються для боротьби з курінням тютюну.
37. Принципи класифікації М-холіноблокуючих лікарських засобів. Фармакологічна характеристика атропіну сульфату. Показання до застосування,
38. Гостре отруєння атропіном та рослинами, що містять атропін. Заходи допомоги.
39. Загальна характеристика Н-холіноблокаторів. Класифікація гангліоблокаторів. Механізм дії. Фармакологічні ефекти, показання до застосування, побічна дія.
40. Принципи класифікації міорелаксантів. Фармакокінетика, фармакодинаміка тубокурарину хлориду. Показання до застосування, побічна дія.
41. Принципи класифікації лікарських засобів, що впливають на адренергічну іннервацію.
42. Фармакологічна характеристика адреноміметиків. Фармакокінетика, фармакодинаміка адреналіну гідрохлориду Показання до застосування.
43. Порівняльна характеристика адреноміметиків. Побічна дія.
44. Принципи класифікації антиадренергічних лікарських засобів. Особливості застосування α -адреноблокаторів, механізм дії та показання до застосування.
45. Фармакологічні ефекти β -адреноблокаторів. Порівняльна характеристика препаратів. Поняття про внутрішню симпатоміметичну активність.
46. Фармакологія симпатолітиків. Механізм дії та показання до застосування, побічні ефекти.
47. Принципи класифікації лікарських засобів для наркозу.
48. Історія відкриття засобів для наркозу.
49. Види наркозу. Вимоги, до засобів для наркозу. Теорії наркозу.

50. Принципи класифікації лікарських засобів для інгаляційного наркозу. Порівняльна характеристика препаратів, побічна дія Комбіноване застосування засобів для наркозу з препаратами інших фармакологічних груп.
51. Принципи класифікації лікарських засобів для неінгаляційного наркозу. Порівняльна характеристика препаратів.
52. Поняття про премедикацію, вступний, базисний, комбінований наркоз.
53. Фармакологія і токсикологія спирту етилового, використання в клінічній практиці.
54. Гостре та хронічне отруєння алкоголем, заходи допомоги. Принцип лікування алкоголізму.
55. Принципи класифікації снодійних лікарських засобів. Загальна характеристика снодійних засобів, можливі механізми дії.
56. Порівняльна характеристика снодійних засобів різних груп. Показання до застосування, побічні ефекти.
57. Гостре отруєння барбітуратами, заходи допомоги.
58. Протиепілептичні лікарські засоби. Принципи класифікації, порівняльна характеристика, побічна дія протиепілептичних засобів.
59. Протипаркінсонічні лікарські засоби. Класифікація. Основні механізми дії. Використання в клінічній практиці.
60. Наркотичні анальгетики. Класифікація за хімічною будовою, походженням та спорідненістю до опіатних рецепторів. Механізм дії
61. Фармакологія морфіну гідрохлориду. Особливості впливу препарату на ЦНС. Порівняльна характеристика наркотичних анальгетиків. Показання до застосування анальгетичних засобів. Побічні ефекти.
62. Гостре отруєння наркотичними анальгетичними засобами. Клінічні прояви та заходи допомоги.
63. Лікарська залежність, що виникає до наркотичних анальгетиків, клінічні прояви. Поняття про абстинентний синдром, методи лікування.
64. Ненаркотичні анальгетики. Принципи класифікації, загальна характеристика групи. Механізми дії. Фармакологічна характеристика препаратів.
65. Порівняльна характеристика препаратів ненаркотичних анальгетиків, побічна дія.
66. Принципи класифікації психотропних лікарських засобів Загальна характеристика.
67. Нейролептики. Принципи класифікації. Механізм антипсихотичної дії нейролептиків.
68. Фармакологічні ефекти аміназину.
69. Порівняльна характеристика препаратів нейролептиків, показання до застосування, побічні ефекти нейролептиків. Комбіноване застосування з препаратами інших фармакологічних груп.
70. Поняття про нейролептаналгезію.
71. Фармакологія транквілізаторів. Класифікація. Механізм транквілізуючої дії, поняття про бензодіазепінові рецептори.
72. Порівняльна характеристика препаратів транквілізаторів.

73. Показання та протипоказання до застосування транквілізаторів, побічні ефекти. Лікарська залежність.

74. Комбіноване застосування транквілізаторів з препаратами інших фармакологічних груп. Поняття про атаралгію.

75. Фармакологія солей літію. Фармакокінетика та фармакодинаміка, показання до застосування. Побічні ефекти Гостре отруєння солями літію.

76. Принципи класифікації седативних засобів.

77. Фармакологія бромідів. Показання до застосування. Побічні ефекти.

78. Бромізм - клінічні ознаки, лікування та запобігання.

79. Седативні лікарські засоби рослинного походження.

80. Психомоторні стимулятори. Загальна характеристика групи психостимуляторів.

81. Кофеїн-бензоат натрію. Фармакокінетика та фармакодинаміка, показання до застосування, побічні ефекти.

82. Поняття про психодислектики та амфетаміни. Формування залежності, соціальне значення.

83. Фармакологія антидепресантів. Класифікація антидепресантів за механізмом дії та хімічною будовою. Порівняльна характеристика, побічні ефекти антидепресантів.

84. Класифікація ноотропних засобів. Можливі механізми дії. Показання до застосування. Фармакологічна характеристика препаратів.

85. Адаптогени та актопротектори. Показання до застосування. Основи властивості препаратів, порівняльна характеристика.

86. Фармакологія аналептиків. Класифікація, характеристика препаратів, показання до застосування.

87. Сучасна клінічна класифікація антигіпертензивних засобів.

88. Фармакологічна характеристика антигіпертензивних засобів основної групи.

89. Антигіпертензивні лікарські засоби додаткової групи.

90. Принципи комбінації антигіпертензивних препаратів.

91. Порівняльна фармакологічна характеристика наведених груп, швидкість розвитку гіпотензивного ефекту.

92. Медична допомога при гіпертонічному кризі.

93. Гіполіпідемічні лікарські засоби. Загальна фармакологічна характеристика гіполіпідемічних засобів, спрямованість дії.

94. Поняття про ангіопротектори. Фармакокінетика та фармакодинаміка препаратів.

95. Класифікація кардіотонічних лікарських засобів.

96. Фармакокінетика та фармакодинаміка, показання та протипоказання до застосування серцевих глікозидів. Побічні ефекти серцевих глікозидів.

97. Гостре та хронічне отруєння серцевими глікозидами, заходи допомоги та профілактика.

98. Фармакологічна характеристика неглікозидних кардіотонічних засобів. Показання до застосування.

99. Класифікація протиаритмічних лікарських засобів. Фармакологічна характеристика, протиаритмічних засобів.

100. Порівняльна характеристика, показання до застосування протиаритмічних препаратів.

101. Класифікація та загальна фармакологічна характеристика антиангінальних препаратів.

102. Фармакокінетика та фармакодинаміка нітрогліцерину, побічні ефекти.

103. Механізм дії блокаторів кальцієвих каналів (антагоністів кальцію). Фармакологічна характеристика препаратів.

104. Особливості застосування в лікуванні хворих на ішемічну хворобу серця β -адреноблокаторів.

105. Особливості застосування в лікуванні хворих на ішемічну хворобу серця судинорозширювальних засобів міотропної дії, рефлекторного типу дії та енергозабезпечувальних засобів. Показання та протипоказання до застосування, побічні ефекти.

106. Принципи комплексної терапії інфаркту міокарда. Загальна характеристика фармакологічних груп.

3.4. Індивідуальні завдання.

1. Участь у проведенні експериментальних досліджень при виконанні науково-дослідної роботи кафедри, написання наукової статті – 10 балів.

2. Участь у заключному турі міжвузівської олімпіади – 10 балів.

3. Виступ на науковій конференції «Медицина третього тисячоліття» - 2 бали.

4. Виступ на науковій конференції «ISIC» - 3 бали.

Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються здобувачеві освіти тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. В жодному разі загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів.

3.5. Правила оскарження оцінки

Оскарження оцінки проводиться згідно з «Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ» № 35/2020 від 30.09.2020 р.

Апеляція результатів підсумкового контролю (далі – ПК) знань здобувачів освіти є складовою організаційного забезпечення освітнього процесу. Здобувачі освіти мають право подавати апеляцію на отриману підсумкову оцінку, що виставлена з дисципліни.

При розгляді заяви щодо ПК, який проводився у письмовій формі, повторне чи додаткове опитування здобувача освіти апеляційною комісією заборонено. Апеляційна комісія розглядає та аналізує письмову роботу керуючись критеріями оцінювання відповідної дисципліни.

При розгляді заяви щодо ПК, який проводився в усній формі здобувачеві освіти, за рішенням апеляційної комісії, може бути надана можливість повторно скласти ПК під час засідання апеляційної комісії за новим білетом, з комплекту

білетів з дисципліни. Для об'єктивності і прозорості білет, за яким здобувач освіти вперше складав ПК, вилучається з комплекту.

Рішення апеляційної комісії приймаються більшістю голосів від загального складу комісії. У разі рівної кількості голосів «за» та «проти» приймається рішення, яке підтримав готова комісії.

Результатом розгляду заяви є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень:

- попереднє оцінювання знань здобувача освіти на ПК відповідає рівню якості його знань з даної навчальної дисципліни і не змінюється;
- попереднє оцінювання знань здобувача освіти на ПК не відповідає рівню якості його знань з даної навчальної дисципліни і заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до діючої в ХНМУ шкали оцінювання результатів ПК), але не нижчої за отриману на ПК, за яким подана заява.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення інструктажу з відміткою у відповідному Журналі проходження інструктажів. Очікується, що кожен та кожна здобувач/-чка освіти повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Здобувачам освіти важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття;

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра фармакології та медичної рецептури підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь студентів (здобувачів вищої освіти);
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- інформування здобувачів вищої освіти об основних критеріях виявлення плагіату та відповідальності за його використання;
- проведення заходів серед студентів із запобігання випадків плагіату.
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти передбачає:

- використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та правильно посилатися на них;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Фармакологія: підручник для студ. стомат. ф-тів вищих мед. навч. закладів (2-е видання) /Чекман І.С., Бобирьов В.М., Кресюн В.Й., Годован В.В., Н.О. Горчакова, Казак Л.І., Кава Т.В., Островська Г.Ю., Петрова Т.А., Рябушко М.М. Вінниця «Нова книга», 2014.– 432 с.

2. Фармакологія за Рангом і Дейлом: пер. 9-го англ. вид.: у 2 т. Т. 1 / Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг; наук. ред. пер. : Ганна Зайченко, Микола Хайтович. - К. : ВСВ "Медицина", 2021. - хіі, 588 с.

3. Фармакологія за Рангом і Дейлом: пер. 9-го англ. вид.: у 2 т. Т. 2 / Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг; наук. ред. пер. : Ганна Зайченко, Микола Хайтович. - К. : ВСВ "Медицина", 2022. - х, 342 с.

4. Фармакологія : підручник для англ. студ. мед. закладів вищої освіти : [англ. мовою] / I. B. Samura, I. F. Belenichev, A. V. Nerush ; Zaporizhzhia State Medical University. – Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. – 632 p.

ДОПОМІЖНА

1. Karen Whalen Lippincott Illustrated Reviews. – 7th edition. – Wolters Kluwer, 2019. – 576 p.

2. KD Tripathi Essentials of Medical Pharmacology. – 8th edition. – Jaypee brothers medical publishers, 2019. – 1064 p.

3. Rang & Dale's Pharmacology. – 8th edition. – ELSEVIER Churchill Livingstone, 2016. – 759 p.

4. Rosenfeld, Gary C. Pharmacology / Gary C. Rosenfeld, David S. Loose. — 6th ed. – Lippincott Williams & Wilkins, 2014. – 376 p.

5. Pharmacology: crush course / Elisabetta Battista. – Elsevier Ltd, 2012. – 4th ed. – 247 p.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державний формуляр лікарських засобів. / Редакційна колегія: О.Л. Апихтіна, В.Г. Бебешко, Н.О. Волошина, А.О. Гаврилюк, В.М. Гончарова– К.:ДП «Державний експертний центр МОЗ України». 2022. – 2168 с. /Інтернет ресурс – https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/dn_1011_13.06.2022_dod.pdf

2. Компендіум <https://compendium.com.ua/uk/>

3. Перелік лікарських засобів згідно Національного переліку основних лікарських засобів <https://www.dec.gov.ua/materials/perelik-likarskyh-zasobiv-na-yaki-peredano-do-moz-04-01-2022/>

4. Наукова бібліотека ХНМУ <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/11-naglavnoj/956-khnmu-nadano-dostup-do-resursiv-mcgraw-hill>

5. Clinical case-based resource <https://www.capsule.ac.uk/>

6. Speaking clinically <https://speakingclinically.co.uk/>

7. Освітня платформа Prometheus <https://prometheus.org.ua/>

8. Linda Hall Library <https://www.lindahall.org/>